2057
Sig. 7

ՓՈՒՆՋ

Պօշիս բաժանորդ ըլլալ ուզողը մէկ արծաթ Մէճիտ պիտի ճնարէ փոքր թերթերուս 100 թիւոց համար, իսկ գաւառաց մէջ 30 գրչպարձակաց 100 թիւոց համար։ Ընդհատարուածներուն ծախքերնին տարեկանն է միայն երկու արծաթ Մէճիտ, եւ հատը 40 փրկ։

ՕՐԱԳՐԻՐ

10 միասին

Ծանուցման տողը 40 փրկ է մէկ անգամի համար, իսկ աւելիին սակարկութիւն կը ճնին։

Օրագրիս ընթերցողաց գրութիւնք դիտէ ուղղել առ Տօքթէն Կ. Պօշիս Մահմուտ փաշա Քիւրթճի խան ճարի յարկ թիւ 26 Քալաճեանի Տղայրան։

Թիւ 1 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 1872 ՄԱՅԻՍ 22

Ա Զ Դ

Մեր լրագիրն բաժանորդութեամբ եւ ընթերցմամբ պատուող մեծարդոյ ազգայինք բաւական ժամանակէ հետէ կառաջարկէին մեզ՝ շաբաթական թերթէն զատ ամեն օր ալ փոքրիկ թերթեր հրատարակել դարձեալ, ինչպէս կհրատարակէինք յառաջադոյն։

Կզգուշանայինք այս առաջարկութիւնը կատարելէ եւ դրեթէ անհնար կհամարէինք յիշելով անցեալն մէջ մեր ըրած ճիգանները եւ պարտուց բաւական ծանր բեռանոց տակ մընալն։ Սակայն, նկատելով որ առաջարկողաց թիւն օր ըստ օրէ կառաւելու, եւ օգնութեան յոյսեր կը տրուին մեզ, քաջալերեցանք եւ ահա այս օրէն սկսեալ շաբաթ առաւր թերթէն զատ փոքր թերթեր ալ պիտի հրատարակեմք ամեն օր։

Մեծամեծ չահերու աչք չունինք, որովհետեւ չա՛տ քչով բաւականացող ենք· բայց չենք կրնար տանիլ ճնասուց, որովհետեւ արդէն ճնասեալ լինելով՝ դառն կճնի մեր նիւթական վիճակը, եւ թերեւս մեր մրճմնական բաղմամեայ երկայնամտութիւնն ի յուսահատութիւն կդառնայ։ Հերիք է, եթէ փոքր քաջալերութիւն եւ ձեռնտուութիւն մի լինի մեզ, ինչպէս յոռատացուած է բաղմաց կողմանէ։

Ըստ ահաւասիկ ըստ մեր սովորութեան համառօտ կանխաբանելով, կանցնինք նշանակել պայմանները, որ շատ թեթեւ են եւ դիւրատար։

1. — Գօլսոյ մէջ 100 փոքր թերթերու համար բաժանորդ կլինի միայն մէկ արծաթ մէճիտ վճարողն։

2. — Գաւառաց մէջ 100 փոքր թերթերու համար բաժանորդ կլինի միայն 30 գրուշ վճարողն, ազատ լինելով թղթատարութեան ծախքէ։

3. — Շաբաթաթերթի տարեգինը դարձեալ միայն երկու արծաթ մէճիտ է։

4. — Թէ՛ միայն օրաթերթերուն եւ թէ՛ միայն շաբաթաթերթին համար ըստ հաճոյից զատ բաժանորդներ ալ կընդունուին։

5. — Փոքր թերթին մէկ հատը 10 փարայ է, իսկ շաբաթաթերթինը՝ 40 փարայ։

6. — Ի դիւրութիւն հասարակաց, ծանուցման տողը առաջին անգամի համար 40 փարայ ընել որոշած ենք, իսկ աւելիին համար սակարկութիւն եւ հետեւաբար շատ աժան կլինի։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ա՛լ եւ այլ անհաճոյ տարաձայնութեանց պատճառաւ բաւական ժամանակէ հետէ չատերուն հետ հետաքրքիր էինք գիտնալ, թէ Ս. Պատրիարք Հայրը հին պարտուց վճարման համար ո՛րչափ դրամհատւածք եւ ո՛րչափ պարտք վճարուած է։ Բաղմից խնդրեցինք որ Պատրիարքարանէն այս մասին տեղեկութիւն մի ելնէ, բայց մեր այս խընդիրն ո՛չ միայն անլսելի ճնաց այլ եւ Ս.

Պատրիարք Հօր ամեն դործոց ու ձեռնարկութեանց անխտիր պաշտպան ու յատադով կանգնող մէկ երկու երդիծաբան թերթեր կատակեցին զինեց։

Արդ՝ մինչեւ ցայսօր թէեւ դարձեալ պաշտօնական տեղեկութիւն մի չըկայ այս մասին, բայց կըսեմք թէ Ս. Պատրիարք Հայրը այս օրերս բարեհաճեր է իւր ըրած հանգանակութեան հաշիւը տալ պարտուց վճարման յանձնաժողովոյն։ Կըսուի, թէ մինչեւ ցայսօր 2500 լիրայի չափ եղած է հանգանակութեան դումարն, թէ միայն 2000 լիրա յանձնուած է յանձնաժողովոյն եւ այսու 3000 լիրայի չափ պարտք վճարուած է, եւ թէ մնացեալ 500 ի չափ լիրան Ս. Պատրիարք Հայրը իւր կառավ եւ ուրիշ ծախուց համար գործածեր է։

Մեր լսածն այսպէս է։ Եթէ ստուգիւ այսպէս է պատրաստ եմք յետս կոչել կամ ուղղել, եթէ ի պաշտօնէ ճիշդ տեղեկութիւն տրուի կամ մեր եւ կամ ուրիշ լրագրաց միջոցաւ։ Անպատուութիւն չկրնար Ս. Պատրիարք Հօր, եթէ բարեհաճի հրամայել այս մասին հրապարակաւ տեղեկութիւն առնել, քանի որ հանգանակութիւնը ժողովրդենէն եղած է, եւ քանի որ այսպիսի դէպքերուն սկսած պարագայք հարկ ի վերայ կդնեն վերստին հրապարակական տեղեկութիւն հաղորդել համարատուութեան արդեւսք ժամանակէ յառաջ եթէ երբէք եղած է։

Հաշուոյ խնդիրն՝ երեւոյթիւ խրթնադիր չէ, որոյ համար գաղտնապահութիւնը օգտակար է ըսուի. Նկատի խրթնադիր չէ, որոյ ամեն պարագայից վրայ հրապարակաւ տեղեկութիւն առնել հնարաւոր համարուի ոմանց կողմանէ։

Պատրիարքարանը հաշուոյ խնդրոյ մէջ ուրչաի հրապարակաւ դործէ, այնչափ հանգանակող ժողովրդեան վստահութիւնը կ'աւելնայ եւ հետեւաբար Պատրիարքարանի եղծմտական վիճակը կբարւոքի, որ ազգային յառաջադիմութեան գլխաւոր տարրերայ մէկն է։

— Շաբաթ օրը Ծանուցինք հոմէական ազդայնոյ մի իւր ընտանեօք հանդերձ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ դավերադառնալու դիտաւորութիւն յայտնած լինելն։

Յետոյ ատուգեցինք, թէ Ցավուտեան Միքրտիչ էֆէնտին է այս դիտաւորութիւնն ունեցողն, եւ թէ քանի մը երեւելի ընտանիք ալ այս դիտաւորութիւնն ունեցեր են։

— Աղէտոյ իրարու հետ ատելութեան եւ թշնամութեան պատճառ՝ շատ անդամ կրօնի մեջտեղանիլ պաշտօնեայք եղած են։ Այս կհաստատէ անցեալն ու ներկայն, եւ ահա նորագոյն դէպք մը՝ զոր մեծաւ ցաւով ու զարմանօք լսեցինք։

Իւսկիւտարի մէջ հոմէական ազդայնոյն մը իւր նորածին երեխային միքրտութեան հանդիսին ներկայ գտնուելու համար պրայի լատինօրէական ընտանեայ հրաւէր կուղղէ։ Հրաւիրելոյ ամանք կընդունին հրաւէրն եւ նշանակեալ օրը կերթան տունը։

Սակայն հոմէական քահանայն երբ միքրտութեան խորհուրդն կատարելու համար յինչեալ տունը կուգայ եւ Լատինօրէական բազմականները կտեսնէ, տեսիլքնէն կսմսսանչ թէ չկրնար միքրտել երեխայն ի ներկայութեան նոցա, որով տանտէրը կպատասխանի թէ կատարել տալ միքրտութեան դործը, եւ բազմականք վերը կմնան։

Դժուարին չէ մտածել, թէ արդեօք մեծ կլինէ հրաւիրելոյ զարմանքն ու ցաւուն այս այլանդակ դրկոտութեան վրայ, եւ ինչ արտայ կմեկնին։

Եթէ այս ատելագոյնան խստութիւնն ընդ քահանայն կամ վարդապետաց հաստնեան կուսակցութենէն է, այնչափ մեղադրելի չէ, որովհետեւ Հայաստանեայց եւ պապական եկեղեցւոյ մէջ քա-

ժանման մեծ վիհ կայ, իսկ եթէ հակառհատնեան էր կամ՝ լաւ եւս է ըսել նոր անուամբ՝ Արեւելեան Բաթոլիկներէն է, իրաւունք կունենամք մեզադրելու, որովհետեւ մեր բաժանեալ ազգայնոց այս մասը վերջին օրերս աղատումնութիւն կուտայինք, և իւր խոշոր մայրենի եկեղեցւոյն գիրկը եթէ չդառնայ՝ գէթ հաշտ ու քաղցր աչօք կնայի ինա: Հետեւաբար մեր այս ազգայնոց նորակազմ վարչութեան գլխոյն ուշադրութեան կը ներկայացունեմք այս ցրտացուցիչ դէպքը:

Մեզադրանաց արժանի է տանտէրն ալ: Գէտք չէր որ հանդէսը ուրիշ աւուր ձգեր ի պատիւ իւր հրաւիրելոց . . . :

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գանուբեան կուսակալութեան ընդհանուր կառավարիչ անուանեցաւ Իզմիրի նախորդ կուսակալ Համիմ փաշա:

Իզմիրի կուսակալութեան ընդհանուր կառավարիչ կարգեցաւ Երզնկոյ նախկին պաշտօնեայ Սատըդ փաշա:

Գանուբեան կուսակալութեան նախորդ ընդհանուր կառավարիչ Բասիմ փաշա կառավարիչ անուանեցաւ Գարահիսարի-Շարգիի, որոյ հետ միացան ուրիշ քաղաքներ ալ:

Ամասիոյ և Ճանիկի գաւառները միացան և կառավարիչ կարգեցաւ երրորդ բանակին նախորդ հրամանատար Մեհմեդ Բէֆիկ փաշա:

Հէրսեք և Եէնիշաղար միացան, և կառավարիչ անուանեցաւ Բայիմ փաշա:

Խարբերդ և Զարսանճագ Տիեարպէքիրի կուսակալութենէն զատուեցան, և կառավարիչ կարգեցաւ Ճիտաէի նախորդ կուսակալ Խուրշիտ փաշա:

Բժշկական գործոց նախորդ վերատեսուչ Սալիհ էֆենտի նախագահ անուանեցաւ Սեկանիկի կուսակալութեան մէջ Մուհասքէքիմլի Մերքէզկէյ անուն նոր գաւառ կազմուելիք դատական մեծ ժողովին:

Սադրազի կառավարիչ Բամիի էֆենտի յիշեալ պաշտօնով Ամասիա պիտի երթայ:

Ատկէյ նախորդ դատաւոր Խուրշիտ պէյ ալ յիշեալ պաշտօնով Սըվազ պիտի գտնուի:

Սիրաղ ատ Տրամա միացան, և կառավարիչ անուանեցաւ Պերութի նախորդ կառավարիչ Բաուֆ փաշա:

— Տրապիզոնի նորընտիր կուսակալ Ղալիպ պէյ շաբաթ օրը մայրաքաղաքէս ուղեւորեցաւ իւր պաշտօնատեղին:

— Օտեսայի Պուլղար վաճառականք՝ ձեռք մի ծանրագին ղրկեսա, իսկ Գեսարապիոյ Պուլղար երեւելեաց մէկն ալ չքեղ կառք մի պուլղարաց Ս. Ի. քղքարքին ընծայ պիտի ղրկեն եղեր:

— Սեկանիկի կուսակալութեան մէջ քանի մը տեղեր մարախը երեւան եղեր է:

— Օղոստոսիան Սուլթանը երկրորդ աստիճանի Մեճիտիէ պատուանշան շնորհեց Սեկանիկի կուսակալ Խուրշիտ փաշային:

— Սուլթան Ահմեդի Արհեստական գպրոցին վառը այսու հետեւ առաջին տեսակ ալիւրէ հաց հանելով, օկան 65 փարայի պիտի ծախէ, մինչդեռ ուրիշ տեղեր 2 դրուշ կծախեն և առաջին տեսակին չէ:

— Լանտանի քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ, ընդ նախագահութեամբ քաղաքապետին, ժողով մի գումարեր է, ուր 1000 հն աւելի անձինք, երեսփոխանները՝ լրտեր՝ բարձրաստիճան եկեղեցականներ և քրիստոնեայ ու հրեայ երեւելի վաճառականներ գնացեր էին դանուեր են: Այս գումարման նպատակն է՝ քաղաքիս Բամանիոյ մէջ գտ-

բեկից դեմ եղած անարդանաց ու հայրապատահարությեանց համար, և անդրդվական կառավարությեանն միանգամայն ուրիշ տերությեանց միլամտությիւնը և պաշտպանությիւնը խնդրել։ Միանգամայն որոշեր են նիւթապես օգնել վերջին անգամ տեղի ունեցած յուզման պատճառաւ վնասակալ հրեից։

— Բուդկիի երկաթուղւոյն բաժնետոմսերուն չորեքհարիւրերորդ վիճակահանությեան գործողությիւնը կատարեցաւ շաբաթ օրը արքունի փողերանոցին մէջ, և հետեւեալ արդիւնքն ունեցաւ։

300000 ֆր. չահեցաւ 1775911 թիւը
25000 » » 1181150 »
10000 » » 1025116 »
10000 » » 922546 »

2000 ական ֆր. չահեցան հետեւեալ թիւերը

490192 , 143772 , 49417
1853825 , 1775915 , 1444605

1250 ական ֆրանք չահողք են՝

599135 49420 49418
1293899 1004320 1004316
1815864 1734296 1517506
1976364 1976362 1853822

1000 ական ֆրանք չահողք են՝

337809 107043 48265
490188 482698 367418
600969 589064 573921
872666 749735 612636
1095766 898824 872668
1257883 1215947 1130516
1423726 1360152 1281992
1559062 1517510 1428110
1818054 1818053 1638664
1819621

Զորս հարիւրական ֆրք. չահողք՝

1423727 872667 367416 11126
1423728 872669 367417 11127
1423729 872670 367419 11128
1423730 898821 367420 11129
1428106 898822 471956 11130
1428187 898823 471957 19136
1428108 898825 471958 19137
1428109 898826 471959 19138
1444601 898827 471960 19195
1444602 898828 482696 19140
1444603 898829 482697 48261
1444604 898830 482699 48262
1517507 922547 482700 48264
1517508 922548 490186 48265
1517509 922549 490187 49416
1533061 922550 490189 49419
1533062 1004317 573922 89141
1533063 1004318 573923 89142
1533064 1004319 573924 89143
1533065 1025117 573925 89144
1559061 1025118 589061 89145
1559063 1025119 589062 91466
1559064 1025120 589065 91467
1559065 1093767 589065 91468
1638661 1093768 599131 91469
1638662 1093769 599132 91470

Գերմանացիք ինչպէս յառաջ նոյնպէս և առաւել վերջին պատերազմէն յետոյ կշարունակեն Ամերիկա գաղթել։ կառավարությիւնը մտադիր է օրէնք մի սահմանել այս գաղթականությեան առաջքն առնելոյ համար։ Առ այժմ Ամերիկա և ուրիշ երկիրներ գանուող գերմանական հիւպատոսաց հրաման եղեր է որ գաղթեալ գերմանացւոց ձրիապէս լինելին լիմանան, և հարցունեն իրենց թէ կզառնան Գերմանիա եթէ կառավարությեան կողմանէ վճարուի ճանապարհի ծախքը։

Աւելորդ է դիտել, թէ գերմանացւոց ուրիշ երկիրներ գաղթելուն պատճառը դործի նուազությեանէ աւելի վնասուրացությիւնն եղած է, որոյ համար սաստիկ նեղը կզբսուի ժողովուրդը։

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԷՐ
Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՍԷՓ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ
Կ. Պոլիս Քիւրքճի խան ջարի ջարկ Թիւ 26։